

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ХОЛОДНИЙ ЯР»

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
Рішенням науково-технічної ради
Національного природного парку
«Холодний Яр»
Протокол 2 від «13» грудня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Національного
природного парку «Холодний Яр»
Богдан ЛЕГОНЯК
» 13 грудня 2023 року

**ЗВІТ
ПРО ЕКОЛОГІЧНУ ОСВІТНЬО-ВИХОВНУ РОБОТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ХОЛОДНИЙ ЯР»
ЗА 2023 РІК**

1. Організація екологічної освітньої-виховної роботи. Робота сектору еколого-освітньої роботи та рекреації.

1.1. Штат сектору

Посада	Кількість
Завідувач сектору еколого-освітньої роботи та рекреації	1
Провідний фахівець з екологічної освіти	1

1.2. Наявність постійних форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування:

Діяльність музею природи

Протягом 2023 року розпочалась робота з облаштування музейного куточку в конференц-залі в адміністративного приміщення (йде процес передачі) Парку.

Також в приміщенні адміністрації Парку виділене місце де розміщено літературу природоохоронної тематики, буклети, інша друкована продукція для туристів, екскурсантів, відвідувачів та гостей Парку.

Діяльність бібліотек, наукових архівів

Організовується бібліотечний фонд Парку частково від організацій, з якими налагоджена співпраця та членів НТР Парку, а також з подарованих матеріалів.

Науково-популярне кіно, телефільми, відеотеки, фототеки, фотоальбоми, екофотостенди

Комп'ютерна фототека налічує близько 200 файлів.

Відеоматеріали – 1 відеоролик про Холодний Яр.

Підготовлено 3 презентації.

Виготовлено та розповсюджено буклети про Національний природний парк «Холодний Яр» серед відвідувачів Парку, закладів ЗОНЗ, ЗВО.

Протягом року на території Парку функціонують: туристично-пізнавальний маршрут «Стежками Максима Залізняка», протяжністю 4 км; автомобільний маршрут «Мандрівка Холодним Яром», протяжністю 11 км.

Кількість екскурсій та контингент екскурсантів

Протягом 2023 року на території Парку та прилеглих територіях працівниками Парку було проведено 18 безоплатних екскурсій для дітей та дорослих.

01.05.2023 проведено екскурсію для бійці одного з підрозділів ЗСУ.

05.06.2023 до Всесвітнього дня охорони довкілля проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка» для представників Медведівської та Михайлівської сільських ТГ, Кам'янської міської ТГ, Центрально-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Кам'янського державного історико-культурного музею, НІКЗ "Чигирин", Історичного клубу "Холодний Яр", ГО "Поклик Яру", ГО "Черкаський осередок Всеукраїнської екологічної ліги", а також небайдужих поціновувачів природи.

18.06.2023 під час заходів «27-мі Вшанування пам'яті Героїв Холодного Яру – борців за волю України різних часів та епох» проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка» для воїнів та їхніх сімей.

30.06.2023 для вихованців Черкаського міського Центру туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка».

07.07.2023 до Дня працівника природно-заповідної справи для учнів і викладачів Голоківського ліцею Медведівської сільської ТГ та Грушківської гімназії Кам'янської міської ТГ проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка».

16.07.2023 під час Фестивалю нескореної Нації Холодний Яр для всіх охочих проведено екскурсію Холодним Яром.

03.10.2023 під час заходів «28-мі Вшанування пам'яті Героїв Холодного Яру – борців за волю України різних часів та епох» проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка» для воїнів та їхніх сімей.

06.10.2023 під час IV Міжнародної науково-практичної конференції "Збереження вікових дерев на природоохоронних територіях" для учасників проведено екскурсію «Стежками Максима Залізняка».

жовтень-листопад 2023 для дітей та молоді Донеччини проведено екскурсії маршрутом «Мандрівка Холодним Яром».

1.3. Наявність тимчасових форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування

Біля адміністрації Парку розміщено «Готель патріотичних комах».

1.4. Наявність плану заходів з екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Організація екологічної освітньо-виховної роботи Парку здійснюється згідно річного плану заходів Сектору.

2. Методична, організаційна та практична екологічна освітньо-виховна робота установи ПЗФ.

2.1. Організація та участь у масових екологічних освітньо-виховних заходах

Протягом звітнього періоду працівниками Парку було проведено еколого-освітні заходи, а саме: заняття на екологічну, природоохоронну тематику, також не забувається роль національно-патріотичного виховання, яке так важливе в час коли країна перебуває у воєнному стані, екскурсії спрямовані на показ збереження біорізноманіття Холодного Яру.

Організація та проведення еколого-освітніх заходів:

Працівниками Парку проведено наступні еколого-освітні заходи:

01-31.03.2023 проведено акцію «Первоцвіт» для всіх відвідувачів Парку.

14.04.2023 до Дня Довкілля разом з учнями Голоківського, Медведівського ліцею Медведівської сільської ТГ та Грушківського ліцею Кам'янської міської ТГ Черкаської області висадили ялинки на території шкіл та долучились до екологічної акції «Шевченко єднає Україну».

22.05.2023 для учнів Голоківського, Медведівського ліцеїв Медведівської сільської ТГ та Грушківського ліцею Кам'янської міської ТГ Черкаської області провели захід «Люби і знай рідну природу», вивчали біорізноманіття навколо нас за допомогою додатку iNaturalist.org..

26.08.2023 разом з учнями Медведівського ліцею імені Максима Залізняка, Голоківського ліцею Медведівської сільської ТГ та з усіма охочими провели акцію «Міжнародна ніч кажанів».

28.09.2023 до Міжнародних днів спостереження за птахами проведено заняття для учнів Медведівського ліцею імені Максима Залізняка та Голоківського ліцею Медведівської сільської ТГ, з виходом в природу з метою спостереження за птахами.

Працівниками проведено роботи по відновленню історичних пам'ятників та пам'ятних знаків на території Парку.

Участь в роботі круглих столів, форумів, семінарів, виставках:

Співорганізація та участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні підходи до вивчення біорізноманіття в об'єктах природно-заповідного фонду».

Участь у семінарі-практикуму «Вплив війни на довкілля України!» присвяченому міжнародному Дню захисту Землі.

Участь у науково-практичному семінарі «Дозвільні документи у природоохоронній сфері як інструменти взаємодії в системі: бізнес – держава – громадськість».

Співорганізація та участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Археологічні дослідження на Черкащині останніх років: підсумки та перспективи».

Участь у Форумі по розвитку туризму на Черкащині.

Участь у обговоренні Методики оцінки впливу воєнних дій на стан біорізноманіття.

Участь у Zoom-конференції до Всесвітнього дня прибирання в Україні.

Участь у навчанні «Управління культурною спадщиною».

Співорганізація та участь у IV Міжнародній науково-практичній конференції «Збереження вікових дерев на природоохоронних територіях».

Відвідали презентацію проєкту "Створення експозиції "Холодний Яр - земля вільних:2.0".

Відвідали Міжнародний саміт United for Justice. United for Nature.

Участь у науково-практичному семінарі «Робота природоохоронця: стереотипи і практика».

Відвідали "Грантово-інвестиційний форум".

Відвідали презентацію проєкту "Богдан Хмельницький. (Не)розказана історія".

Участь у Хакатоні «Диверсифікація сільської економіки через мережу громадських консультаційних центрів туризму».

Участь у науково-практичних конференціях:

Працівники Парку взяли участь у науково-практичних конференціях.

Наукові та науково-популярні статті, видані працівниками Парку на еколого-освітню та туристичну тематику:

Богдан Легоняк, Результати обстеження верхньої частини стовбура Дуба Максима Залізняка томографом дзеркальним «Picus 3»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2023 р.) с. Мельники: Національний

природний Парк «Холодний Яр», С. 98-102.

Богдан Легоняк, Рекреаційно-туристичний потенціал сучасних ландшафтів Національного природного парку «Холодний Яр»: Український журнал природничих наук, Житомир: 2023. № 4., С. 73-84.

Юлія Мокренчук, Парші відомості про ентомологічну фауну Національного природного парку «Холодного Яру»: матеріали Міжнародної наукової конференції (22-24 вересня 2023 р.) Ужгород: Ужгородський національний університет, С. 23.

2.2. Співпраця з підприємствами установами та організаціями

Налагоджено співпрацю та підписано договори про співпрацю із:

- Національним дендропарком «Софіївка» Національної академії наук України;
- Черкаським державним технологічним університетом;
- ГО «Всеукраїнське громадське об'єднання «Інститут Республіка» Всеукраїнською ініціативою «Активна Громада»;
- Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького;
- Відокремленим підрозділом молодіжної організації Пласт Національної скаутської організації в місті Черкаси в Черкаській області «Станиця Черкас»;
- Голоківським ліцеєм Медведівської сільської ради Черкаської області;
- Медведівським ліцеєм імені Максима Залізняка Медведівської сільської ради Черкаської області;
- Комунальним закладом «Грушківська гімназія Кам'янської міської ради Черкаської області»;
- ГО «Поклик Яру»;
- Національним історико-культурним заповідником «Чигирин»;
- Черкаською обласною організацією Всеукраїнська екологічна ліга;
- Навчально-науковим центром «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Національним природним парком «Кам'янська Січ»;
- Навчально-науковим інститутом лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України;
- ННЦ «інститутом експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»;
- Національним природним парком «Кармелюкове Поділля»;
- Військовою частиною 3061 Національної Гвардії України;
- Національним природним парком «Пуща Радзівіла»;
- Національним природним парком «Кременецькі гори»;
- Комунальним закладом "Михайлівський ліцей Михайлівської сільської ради Черкаського району Черкаської області";

3. Інформаційно-видавнича та пропагандистська діяльність.

3.1. Підготовлено до друку та видано:

Підготовлено до друку та видано інформаційний буклет «Національний природний парк «Холодний Яр».

3.2. Інформація про веб-портал установи ПЗФ в інтернет-мережі
Парк має сторінки у соціальних мережах Facebook та Instagram.

3.3. Тематика лекцій, бесід, контингент слухачів, назви установ, де прочитано лекції, проведено бесіди.

Протягом звітного періоду проведено заходи екологічного спрямування, екологічні бесіди та лекції, в навчальних закладах Медведівської та Михайлівської сільських ТГ, Кам'янської міської ТГ.

4. Підвищення кваліфікації працівників установ ПЗФ та сприяння підготовці кадрів у природоохоронній сфері.

4.1. Підвищення кваліфікації працівників установи ПЗФ шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації, у вищих навчальних закладах, участь у семінарах та тренінгах, зустрічах з обміну досвідом.

Працівники Парку Юлія Мокренчук, Сергій Богдашко, Дмитро Кучер, Руслан Заєць, Віктор Павлов взяли участь у семінарі «Робота природоохоронця: стереотипи і практика».

Працівники Парку Богдан Легоняк, Руслан Заєць пройшли навчання «Загальний курс з охорони праці».

Всі працівники Парку взяли участь у Хакатоні «Диверсифікація сільської економіки через мережу громадських консультаційних центрів туризму».

4.2. Проведення наукової та виробничої практики студентів та аспірантів професійно-технічних та вищих навчальних закладів на базі установи ПЗФ.

Протягом 2023 року на базі Парку проходили:

Виробничу наукову практику студентка 1 курсу спеціальності 091 Біологія ОС «Магістр» денної форми навчання навчально-наукового інституту природничих та аграрних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Іваненко Ю.І., період з 15.05.2023 по 09.06.2023.

Виробничу практику студенти 3 курсу спеціальності 101 Екологія ОС «Бакалавр» денної форми навчання навчально-наукового інституту природничих та аграрних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Козловського В.А., Войцешук Ю.В.

Виробничу фахову практику студент 1 курсу спеціальності 101 Екологія ОС «Магістр» денної форми навчання навчально-наукового інституту природничих та аграрних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Зінченко Н.Л., період з 06.11.2023 по 02.12.2023.

5. Джерела та напрями фінансування екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

На проведення еколого-освітніх акцій та заходів Парку та на створення еколого-туристичних маршрутів протягом року витрачалися кошти загального фонду.

6. Інформація про надані платні послуги, пов'язані з організацією та проведенням освітньо-виховних і природоохоронних заходів.

Протягом звітного періоду Парк не надавав платних туристичних послуги.

7. Пропозиції щодо вдосконалення екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Екологічна освітньо-виховна робота проводилася відповідно до Плану еколого-освітньої діяльності Парку на поточний рік. Еколого-освітня робота охоплювала різні напрямки: співпраця зі ЗМІ, присутність в електронному просторі, робота з шкільною та студентською молоддю, проведення екологічних освітньо-виховних заходів та організація екологічних акцій.

Частина роботи була спрямована на налагодження співпраці з місцевими органами самоврядування, громадськими організаціями, підприємствами та установами, навчальними закладами в плані виховання у населення любові до природи рідного краю. Великі зусилля прикладаються для створення позитивного іміджу діяльності Парку через проведення еколого-освітніх акцій із залученням школярів, студентської молоді, представників підприємств, установ, організацій.

Важливим етапом на шляху розвитку Парку та підвищення його іміджу є робота серед дорослого населення, пропагування питання підвищення екологічної освіченості усіх вікових категорій серед місцевого населення та відвідувачів Парку. Саме з цією метою необхідне залучення широкого кола спеціалістів для вивчення біорізноманіття Парку та розповсюдження знань, прокладання екологічних стежок, проведення масових екологічних акцій. Для подальшого розвитку установи, вдосконалення екоосвітньої діяльності необхідно внести зміни до штатного розпису, розширити сектор екологічної освітньо-виховної роботи та рекреації до відділу екологічної освітньо-виховної роботи та рекреації

Завідувач сектору
еколого-освітньої роботи
та рекреації

Юлія МОКРЕНЧУК

Акція «Первоцвіт»

Мета: захист та збереження ранньоквітучих та зникаючих видів рослин, а також тих, що занесені до Червоної книги України

Всеукраїнський день Довкілля

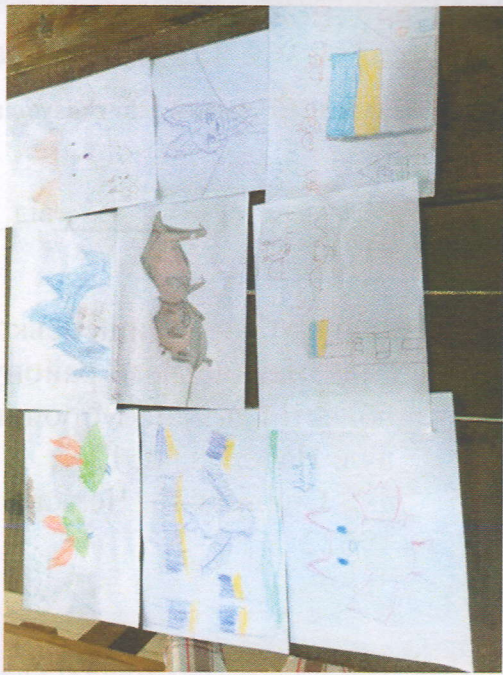

Міжнародний день біологічного різноманіття

«Міжнародна ніч кажанів»

Міжнародні дні спостереження за птахами

Туристично-пізнавальний маршрут «Стежками Максима Залізняка»

Фестиваль Нескороної Нації Холодний Яр

Фестиваль спрямований і присвячений на висвітлення героїчних і трагічних сторінок російсько-української війни та збір коштів на допомогу воїнам, що боронять нашу батьківщину від московських окупантів, а також родинам загиблих Героїв.

Одна з фестивальных локацій була використана для популяризації природно-заповідного фонду України та безпосередньо новоствореного Національний природний парк "Холодний Яр". Були представлені інформаційні стенди-візитівки різних об'єктів ПЗФ України.

«Вшанування пам'яті Героїв Холодного Яру»

Для дітей та молоді Донецчини відбулась захоплююча мандрівка «Таємниці Холодного Яру» в рамках проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища на тему «Екологічними стежками рідної України», яка реалізується за сприяння Донецької обласної військово-цивільної адміністрації.

